

BEDRIJVEN RICHTEN ZICH OP DE PERSOONLIJKE GROEI VAN DOKTERS

‘Coaching gaat over jezelf leren kennen’

Coaching van jonge dokters, maar ook van gearriveerde specialisten wordt meer en meer gangbaar. Leren communiceren in hiërarchie, bijvoorbeeld, of over de kracht van kwetsbaarheid, ‘zodat je een betere zorgverlener wordt’.

Arno Bisschop (32) was voorbestemd om orthopedisch chirurg te worden, en lange tijd volgde hij het uitgestippelde pad naar de top. Spoiler-alert: hij werd het niet.

Bisschop heeft nu een bedrijf dat jonge zorgverleners – aniossen, bijvoorbeeld – coacht, begeleidt én tegelijkertijd detachert. Juist aan die combinatie met persoonlijke ontwikkeling en scholing hebben jonge artsen behoefte, stelt Bisschop. ‘Wat je leert op de universiteit om professioneel een goede arts te zijn, is prima – inhoudelijk dan. Maar over alles daaromheen wordt weinig gezegd. Dat gaat verder dan loopbaanbegeleiding, het gaat over jezelf leren kennen, zodat je uiteindelijk een betere zorgverlener wordt. Stel jezelf eens een kritische vraag. Je moet je ook als mens ontwikkelen, jezelf leren kennen – en daar is eigenlijk geen ruimte voor tijdens de opleiding tot arts. Je komt daar pas later achter, soms té laat.’

Hij spreekt uit eigen ervaring. Als jongen wilde hij iets worden wat maatschappelijk relevant is – ‘iets dóen. En dan kom je snel bij arts uit.’ Rolmodellen in zijn familie had hij niet, al was zijn moeder verpleegkundige. Hij was vastbesloten, probeerde het nog eens nadat hij eens was uitgeloot.

Halve handtekening

Tijdens de opleiding aan het VUmc deed hij er alles aan om succesvol te worden. ‘Er zijn rangen en standen binnen geneeskunde, ik zag dat er een hiërarchie was. Ik wilde voor de top gaan en koos voor het specialisme dat hoog wordt aangeslagen: chirurgie. Iedereen wil George Clooney zijn. Ik dacht dat ik dat ook wilde zijn.’ Hij deed promotieonderzoek tijdens zijn studie, om boven op de stapel te komen. ‘Ik had besloten orthopedisch chirurg te worden en daar horen bepaalde stappen bij. Promoveren, maar ook: een mannetje zijn, je naar cogenoten gedragen alsof je iemand bent die niet bang is en die het allemaal wel weet.’ Tegelijkertijd

‘Er zijn ook andere dingen in het leven, en wilde ik dit echt?’

studeerde hij bedrijfskunde. ‘Want kennis van “geld” speelt in de zorg toch een belangrijke rol – dat past bij het plaatje van de succesvolle arts.’ Vrijwel meteen na afronding van de twee studies en de promotie, kreeg hij een opleidingsplek. ‘Er waren tientallen aanmeldingen voor twee plekken, ik kreeg er één.’

Vanaf dat moment zette de twijfel in bij Bisschop. ‘Ik voelde toen al een beetje weerstand, eigenlijk wilde ik een halve handtekening zetten. Er zijn ook andere dingen in het

Wat je leert om een goede arts te zijn, is prima – inhoudelijk dan. Maar over alles daaromheen wordt weinig gezegd.

leven, en wilde ik dit echt?’ Het compromis werd in plaats van een aiosplek een halfjaarcontract als anios. ‘Al heel snel werd ik bevestigd in mijn gevoel, mijn aarzelingen. Het patiëntencontact vond ik heel mooi, het feit dat je voor iemand in een kwetsbare situatie iets kunt betekenen. Maar de andere dingen, ik wist niet of ik dat wilde volhouden. Met mijn frisse blik van een nieuwkomer op de afdeling zag ik dingen die snel verbeterd konden worden – waarom geen iPad voor patiënten zodat ze voor een afspraak alvast zelf een aantal zaken kunnen invullen, bijvoorbeeld? Maar ik had niet het idee dat dergelijke voorstellen werden verwelkomd.’

Geen watjes

Bisschop stopte definitief met de opleiding en startte niet lang erna het bedrijf Talent&Care, samen met jeugdvriend Stefan Ottenbros, die opgeleid is als apotheker. ‘We spraken vaak met elkaar over de zorg. We hadden het erover dat er zoveel dingen zijn die je niet in de opleiding leert, maar die wel relevant zijn als je arts of apotheker wordt. Zo viel het Stefan op dat je pas in je zesde studiejaar een apotheek van binnen ziet, of dat je te weinig leert over ondernemen, terwijl je wel een bedrijf moet runnen.’ Inmiddels werken er ruim honderd gedetacheerde zorgverleners voor Talent&Care, je zou ze grotendeels kunnen

scharen onder het kopje millennials. Bisschop heeft het liever over jonge professionals die zin hebben om zorg te verlenen en te verbeteren, maar die een andere 'rol' willen aannemen. 'De gemeenschappelijke deler binnen onze groep is dat we elke dag de zorg willen verbeteren. Als nieuwe generatie, stukje bij beetje. Millennials zijn geen watjes die niks willen of kunnen.' Bij Talent&Care hebben ze een baan als anios in bijvoorbeeld de psychiatrie of het verpleeghuis. Daarnaast krijgen ze coaching, zo zijn er bijvoorbeeld onderwijsmodules communiceren in hiërarchie, de kracht van kwetsbaarheid, burn-outpreventie. En ze kunnen worden gekoppeld aan specialisten als ze specifieke vragen hebben. 'Op die manier leren ze zichzelf kennen.'

'Je ziet een nieuwe generatie opstaan die zelfzorg belangrijk vindt'

Gêne

Niet alleen de jongere dokters, ook gearriveerde artsen weten de weg te vinden naar persoonlijke ontwikkeling. 'Het is ook zoveel normaler geworden om een coach te hebben. De gêne is er vanaf', zegt Ilse Ganzeboom van opleidingsinstituut De Hele Dokter. 'We merken dat de belangstelling toeneemt, artsen verwijzen naar ons door.' De Hele Dokter coacht maatschappen en vakgroepen, en heeft ook een leergang ontwikkeld voor de individuele arts. 'Je ziet een nieuwe generatie opstaan onder artsen die aangeven dat ze zelfzorg belangrijk vinden. Het is niet voor niets dat er steeds meer signalen over burn-out naar buiten komen, belangrijk is om te leren wat erachter die signalen schuilt. Daarvoor moet je jezelf en je eigen grenzen leren kennen.'

Ganzeboom verwijst naar filosoof en docent medische ethiek Menno de Bree die recentelijk uithaalde naar de 'harde' werkomgeving die het ziekenhuis is (MC 07/2019: 14). 'Ik zou het wat genuanceerder zeggen, maar net als hij zie ik dat je als arts in een gestructureerde setting komt. Het is een kleine wereld, hiërarchisch en vrij conservatief. Interessant is dat je ziet dat die wereld aan een inhaalslag bezig is. Voor sommigen blijkt de realiteit toch anders te zijn dan ze zich hadden voorgesteld. Twijfel toelaten is lastig, zeker voor artsen – want het was immers een roeping. Hulp vragen is nog moeilijker, maar er is onbehagen, een gevoel van zinloosheid, vermoeidheid. En wat doe je daarmee? Je hebt zoveel opgeofferd voor je loopbaan.'

Waar wil je naartoe?

Ganzeboom trekt de vergelijking met het bedrijfsleven, waar zeker eens per jaar iemand aan je vraagt: 'Ben je nog wel op de juiste plek, doe je nog wat je leuk vindt, waar wil je naartoe?' 'Persoonlijke ontwikkeling is nog altijd minder standaard in de medische wereld. Toch is de dokter bezig met een inhaalslag, de dokter verandert en de samenleving verandert. Kijk maar: er zijn meer vrouwen als arts, de balans werk-privé is belangrijker, mensen willen meer parttime werken en er is meer aandacht voor emoties.'

Laten medische opleidingen die persoonlijke ontwikkeling liggen? Ganzeboom: 'Opleiders wijzen erop dat het curriculum nu al zo vol is. Er is geen plek voor.' Toch is dat jammer, vindt de coach. 'Het zou geneeskundestudenten veel brengen, als ze iets breder leren kijken – zelfreflectie leren, zich bewust zijn van hun handelen, kritisch vermogen ontwikkelen. Zulke vaardigheden zijn nog altijd vaak onderontwikkeld, ook bij hoogopgeleide, vaak gepromoveerde specialisten.'

En Arno Bisschop? Die besloot weer als arts te gaan werken naast zijn rol in het bedrijf. 'Ik hoop vanaf april weer te gaan dokteren, in de psychiatrie als anios. Het blijft nu eenmaal een fantastisch vak. Op deze manier kan ik voor de patiënt én voor de zorgverlener iets betekenen.' ■

MEDISCHCONTACT **Banen**

VACATURES VOOR ARTSEN

web

Meer over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.